

ОТЧЕТ НА МЛАДЕЖКИТЕ ДЕЙНОСТИ ПРИ ОБЩИНА БОЛЯРОВО ЗА 2025г.

Община Болярово е разположена в югоизточната част на Ямболска област, като южната ѝ граница съвпада с националната граница на Р. България с Р. Турция. Общината попада в обхвата на селските райони, най-развит сектор на местната икономика е селското стопанство. Развиват се още търговия, преработка на селскостопански суровини и месна промишленост. Потенциал за развитие на различни видове туризъм се съдържа в природните и културно - исторически ресурси на територията на община Болярово.

По справка от ГРАО населението на община Болярово към декември 2025 г. по постоянен адрес е 1 443 души, а по настоящ адрес – 1 502 души. По данни от преброяването през 2021 г. населението на възраст от 10 до 29 години е 251 души.

Средногодишното равнище на безработица в община Болярово през 2025 г. е 16,51 %. Към 31.12.2025 г. са регистрирани общо 169 безработни лица (86 жени и 83 мъже), от които 6 са с висше образование, 50 – със средно образование (в т.ч. 15 със средно професионално), 37 – с основно и 76 – с начално и по-ниско образование. От общия брой регистрирани безработни лица 74 са продължително безработни, а 13 са се самоопределили като роми.

От регистрираните безработни 32 лица (15 жени и 17 мъже) са младежи до 29-годишна възраст включително. Голяма част от младежите, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, са без или с ниско образование, което е предпоставка за по-трудната им реализация на пазара на труда. Към 31.12.2025 г. от общо 32 регистрирани безработни младежи няма лица с висше образование, 10 са със средно образование (в т.ч. 0 със средно професионално), 9 – с основно и 13 – с начално и по-ниско образование.

През 2025 г. в община Болярово на работа са постъпили общо 80 безработни лица. С посредничеството на ДБТ – Елхово, филиал Болярово, в заетост са включени 52 безработни лица, от които 1 лице по мерки от Закона за насърчаване на заетостта, 3 лица по национални програми за заетост, 12 лица по схеми на Програма „Развитие на човешките ресурси“, а 36 лица са устроени на първичния пазар на труда. Самостоятелно работа са намерили и успешно са се реализирали на трудовия пазар 28 безработни лица. 1. Образователна характеристика и младежка заетост.

Съгласно действащото законодателство в Република България на 15 години младият човек става трудоспособен, като започването на работа на по-ранна възраст е при условията на специална закрила. Насочването на политиките за развитие би подпомогнало кариерната ориентация и би облекчило включването на трудоспособните млади хора в системата на трудовата заетост. В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда. Младите хора без опит са в неблагоприятно положение в условията на повишаване на предлагането на труд в контекста на световната финансова криза. Младежите с ниско образование и квалификация са сред първите, засегнати от влошените икономически условия. Необходимо е да се положат усилия относно плавното преминаване на младите хора от учебното заведение към пазара на труда чрез разширяване на стажовете и практиките в реалния сектор. Често младите хора изпитват липса на необходимата информация за устройване на работа. Не е наложена все още практиката на работодателите да

инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Голяма част от младите хора са демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. Младите хора се превръщат в потенциален ресурс на заетостта в сивата част на икономиката. Недостатъчните професионални умения и практики в реална среда и невъзможността за професионален избор на учащите от най-ранната възраст принуждават част от завършилите училище да започнат “първата възможна работа”, най-често в сферата на услугите, търговията и обслужването, без изисквания към условията на труд.

Безработицата в района е динамична. През летния период има увеличено търсене и наемане на работа на лица за извършване на определени дейности в областта на селското стопанство, строителството, търговията, туризма и др. Това е в резултат на изразеното действие на сезонните фактори върху търсенето на работна сила на пазара на труда.

Голяма част от младежите, регистрирани в ДБТ са без или с ниско образование, което е предпоставка за трудната им реализация на пазара на труда. Значителна част от младите хора трудно намират работа поради липса на професионална подготовка. Младите са в неблагоприятна ситуация и заради невъзможността да натрупат трудов стаж.

Спецификите на образователната система, играят ключова роля в процеса на създаване на благоприятни условия за успешна професионална реализация и повишаване конкурентоспособността на човешките ресурси. Един от основните национални приоритети, се явява предоставянето на висококачествено образование и осигуряване на равнопоставен достъп до обектите на образователната инфраструктура за представителите на всички обществени групи, без значение от тяхната етническа принадлежност, социално положение и др.

Общоприетите национални приоритети в сектора, следва да намерят отражение на общинско ниво, посредством реализацията на целенасочени мерки, подкрепящи изпълнението на дейности, които общината, е в правото си да дефинира и да изпълни. Ключов момент тук се явява, предприемането на мерки, създаващи условия за равнопоставен достъп до обектите на училищното образование, за деца и младежи от уязвими групи от обществото.

На територията на община Болярово не функционират висши учебни заведения. Най-близко разположеното учебно заведение от такъв тип, се намира в областния център - гр. Ямбол, където функционира филиал на Тракийския университет - Стара Загора, Факултет „Техника и технологии”.

Обектите на образователната инфраструктура за училищно образование на територията на община Болярово функционират 2 училища – СУ “Д-р Петър Берон“ гр. Болярово и ОУ “Стефан Караджа“ с. Стефан Караджово.

На територията на общината функционира и една детска градина в град Болярово с филиали в селата Ст. Караджово и Воден, където преобладаваща част от децата са от ромски произход.

Профилирано и професионално обучение се осъществява в СУ “Д-р П. Берон“ от учебната 2022-2023 г. паралелка „Производство на кулинарни изделия и напитки“, професия „Готвач“. Със средства на Община Болярово е ремонтиран и оборудван кабинет за практическо обучение по специалността. Материално-техническата база

отговаря напълно на изискванията на Държавния образователен стандарт за професията. Обучението е обезпечено с педагогически специалист.

Профилираното и професионално обучение по професията „Готвач“ дава възможност на учениците след своето завършване да имат необходимите знания, умения, компетенции и опит, за да продължат да практикуват наученото и да намерят по-лесно реализация на пазара на труда. Училищното ръководство и община Болярово ще продължат в насока запазване на професионалното обучение по професия „Готвач“ и включването на паралелката в стратегията за изготвяне на държавния план-прием за учебната 2026/2027г.

Предвид демографският потенциал на територията и във връзка с особеностите на възрастовата структура на населението, изградените обекти на образователната система, се определят като достатъчни за нуждите на местното население.

По отношение достъпа на учащите, проблем се явяват ограничените финансови възможности на част от родителите, които въпреки осигурения транспорт с училищен автобус до и от училище, изпитват сериозни затруднения при осигуряването на образование за децата си.

Общината реализира конкретни мерки в сферата на образованието, насочени към подпомагане на социално слаби семейства, които изпитват финансови затруднения при задоволяване на основни потребности, свързани с образователния процес. С цел стимулиране равнопоставения достъп на учениците до обектите на образователната инфраструктура, общината подпомага социално слабите семейства, със закупуването на учебници, помагала, дрехи и обувки за учащите в началото на всяка учебна година.

През 2025 г. община Болярово реализира проекти, насочени в посока на подобряване на образователната среда, подобряване на условията за спорт на деца и ученици:

През 2023 г. беше завършен ремонтът на ОУ „Стефан Караджа“ в с. Стефан Караджово по проект на Община Болярово, с който значително се подобри материалната база и учебната среда. В края на 2025 г. приключи и ремонтът на СУ „Д-р Петър Берон“ в гр. Болярово, също реализиран по проект на Община Болярово. В резултат и в двете училища са създадени по-добри условия за обучение и работа, както и по-съвременна и комфортна образователна среда за ученици и учители.

Партньорство с Областен съвет на БЧК Ямбол при реализирането на проект „Топъл обяд“ за деца в неравностойно социално положение от община Болярово. Основната цел на проекта е повишаване на здравния статус и качеството на живот на децата чрез обезпечаване на рационално и балансирано хранене през тежките зимни месеци чрез организиране на трапезария, в която да се предлага топъл обяд на деца от социално слаби семейства, деца сираци и полусираци, деца на самотни родители, деца с физически или психически увреждания, ученици, на които един или двамата родители са с физически или психически увреждания. Проектът е с хуманна насоченост и е изцяло насочен към децата и тяхното добро здравословно състояние. През учебната 2024/2025г. топъл обяд получават 150 деца от двете училища на територията на общината.

Участие на деца и учители в проекти от СУ „Д-р Петър Берон“, град Болярово, ОУ „Стефан Караджа“ с. Стефан Караджово и ДГ „Здравец“ и филиали:

„Занимания по интереси“ – Извън училищните занятия заниманията по интереси развиват интегрирането на ключовите компетентности, възпитанието в ценности, патриотичното, гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното възпитание, насърчаването на иновациите и креативното мислене на учениците.

„Успех за теб“. Целта е да разгърне потенциала за личностно развитие на учениците с цел трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на образователните им резултати. Чрез проекта ще бъде предоставено допълнително обучение, насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, обучителни затруднения, пропуски в усвояването на учебното съдържание и др. Планирани са мерки, насочени към допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби за трайно приобщаване в училищното образование, като се осигурят допълнителни педагогически специалисти и непедagogически персонал, психолози, логопеди, ресурсни учители, образователни медиатори, социални работници и др. Планирани са дейности за повишаване капацитета на педагогическите специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие и на непедagogическия персонал, вкл. на образователните медиатори и социалните работници, подкрепящи учениците от уязвими групи и техните родители.

НП „България – образователни маршрути“, модул 3 „Културните, държавните и научните институции като образователна среда“. – Целта е разширяване достъпа до националното и световното културно-историческо наследство до значими достижения в областта на литературата, изкуствата и науката. Възпитание в дух на родолюбие и подкрепа за формиране на национални и общоевропейски ценности. Насърчаване на четенето и повишаване на грамотността. Формиране и развитие на социални компетентности. Осигуряване на условия за провеждане на занимания по интереси и на учебни часове в естествена среда извън класната стая. Подпомагане на учебния процес чрез провеждане на съвместни инициативи с културни, държавни и научни институции.

Проект BG05SFPR001-1.003-0001 „Силен старт“ в Детска градина „Здравец“ и филиалите в община Болярово. В рамките на дейност 4.1. по проекта се осъществява допълнително обучение по български език за деца в предучилищна възраст. Целта на проекта е да се предостави допълнителна помощ на децата в усвояването на българския език и да се гарантира успешна интеграция в училищната система. Обучението се реализира по внимателно разработена програма, която позволява на децата да развиват своите езикови умения в комфортна и стимулираща среда. Проектът „Силен старт“ е важна част от усилията на местните власти за осигуряване на равни възможности за всички деца в община Болярово и за тяхното успешно бъдеще в образователната система.

ДГ „Здравец“ и филиали гр. Болярово през 2025г. изпълни образователен проект към Министерството на образованието и науката на тема „Безопасно движение по пътищата“. Целта е да се запознаят децата с правилата за движение по пътищата чрез практическо обучение, наблюдение и игра. В рамките на проекта в детската градина е изградена нова вътрешна тренировъчна площадка, оборудвана със светофар, маркировка, пътни знаци, детски велосипед. Така децата могат да упражняват правилата в среда, максимално близка до реалната пътна обстановка.

Цел на община Болярово е намаляване процента на безработица сред младите хора, както и да се намали зависимостта от социално подпомагане. Общината е предприела мерки по прибиране и задържане на учениците и децата от ромски произход в учебните и детски заведения.

Задълбочаването на икономическата криза в страната през последните години има и своето отражение върху пазара на труда в община Болярово. Все повече млади хора се преселват в по-големите населени места с цел намиране на работа.

2. Младежко доброволчество

Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности. Ценността на доброволството все още не се познава широко от младите хора. Неразвити са механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна

проява на солидарност и гражданска активност и форма за неформално учене. Правата на младите доброволци, особено на непълнолетните, се нуждаят от законова закрила.

Една от утвърдените в общината младежки доброволчески организации е Българския младежки червен кръст (БМЧК), чийто членове са ученици от двете училища от община Болярово. Екипите са преминали курс по първа долекарска помощ и ежегодно взимат участие в състезания на областно ниво.

3. Подобряване на материално-техническата база в община Болярово. Организиране на спортни дейности и мероприятия.

Физическото възпитание, спортът и социалният туризъм са основа за укрепване на здравето и физическата годност на нацията и се поощряват и подпомагат от общините и държавата. Спортните обекти и съоръжения са важен фактор за ефективното функциониране на системата за физическо възпитание и спорт. Това налага постоянна модернизация на съществуващата спортна база и нейното привеждане в съответствие с утвърдените международни стандарти и изискванията на Европейския съюз. Една от основните форми за обвързване на общината в развитието на спорта е осигуряване на средства за тяхната експлоатация, ремонт, реконструкция и модернизация. Затова общината ежегодно планира средства от общинския бюджет за възстановяване и експлоатация на спортните обекти общинска собственост както и се търси външно финансиране чрез подготовка и реализация на проекти.

През 2025 г. на територията на община Болярово функционира изградената по проекти през предходни години спортна и детска инфраструктура, включваща фитнес зала в гр. Болярово, мултифункционално спортно игрище с тренировъчни полета за футбол и баскетбол, площадка за фитнес на открито, както и детска площадка в с. Попово, отговаряща на нормативните изисквания за безопасност. Създадените съоръжения допринасят за подобряване на условията за спорт, отдих и активен начин на живот за жителите на общината. През 2025 г. община Болярово реализира изграждането на детски площадки в гр. Болярово със средства от общинския бюджет и в с. Мамарчево по проект, финансиран чрез МИГ „Елхово – Болярово“.

На територията на община Болярово има регистриран Футболен клуб ”Ботев”- Болярово, който провежда активна спортно-състезателна дейност. През сезон 2024/2025г. футболен клуб ”Ботев”- Болярово завършва на пето място в Класирането на „А“ областна група. Община Болярово разполага с два футболни стадиона – в гр. Болярово и в с. Мамарчево. Стадионът в гр. Болярово е отлично поддържан и изграден по проект, финансиран по програма за трансгранично сътрудничество България – Турция, като предоставя възможности за организиране на спортни състезания. Стадион „Граничар“ в с. Мамарчево се използва по-ограничено за организирани футболни прояви. В парка на с. Стефан Караджово е обособено футболно игрище за деца и ученици със свободен достъп.

В НЧ „Стефан Караджа – 1904”, с. Стефан Караджово е обособена зала за спорт, в която желаещите могат да тренират тенис на маса, както и да тренират с наличните уреди за спорт.

Училищата и детската градина ежегодно кандидатстват по Проект за предоставяне на средства за подпомагане на физическата активност, физическото възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност към Министерството на образованието и науката. При одобрение им се предоставят средства за закупуване на

спортни уреди и съоръжения. Детските и учебни заведения ежегодно работят по утвърден от институцията Спортен календар за учебната година.

В ДГ „Здравец и филиали” физкултурният салон се ползва активно от групите. Детското заведение разполага и с оборудван кабинет по безопасност на движението.

Инвестират се средства и в създаване и поддържане на зоните за отдых на територията на общината, една от които местността „Крастав кладенец“ край село Стефан Караджово. Извършва се постоянна поддръжка и на хижата край село Стефан Караджово.

Много привлекателни за младите хора са народните танци, където младежите отиват от една страна, за да спортуват, а от друга, за да се забавляват и да открият среда за социално общуване.

Народните танци се утвърждават като предпочитана форма за активност и социално общуване сред младите хора. В община Болярово функционира детски танцов състав „Боляровче“, който участва в културни и фолклорни прояви на местно, регионално и международно ниво. Към НЧ „Стефан Караджа – 1904“ в с. Стефан Караджово действа и любителска група за народни танци „Извор“.

Със средства по бюджета на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни се провеждат спортни състезания в различни възрастови групи във връзка с деня на спорта – 17 май и празника на град Болярово – 26 октомври.

4. Дейности за превенция на младежката престъпност

След навършване на 14-годишна възраст при условията на Наказателния кодекс е възможно носене на наказателна отговорност от непълнолетни лица. Успоредно с органите на полицията, в община Болярово работи и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, чийто основен приоритет е установяването на причините за извършването на противообществените прояви и прилагането на мерки за тяхната превенция и ограничаване.

Факторите, които поставят децата в риск, могат да се обособят в три основни групи – семейна, социална среда и индивидуални особености. „Децата в риск“ са предимно от социално слаби семейства, без родителски надзор, с малцинствен произход, със специфични образователни потребности или жертви на насилие. В община Болярово липсват данни за деца – жертви на трафик. Значителна част от учениците са от ромски произход, което създава риск от отпадане от образователната система, поради което МКБППМН провежда регулярни срещи с деца, родители и педагогически специалисти, както и беседи и лектории за ограничаване на девиантното поведение.

През 2025 г. МКБППМН към община Болярово реализира активна превантивна дейност в партньорство с общинските училища и детската градина, читалищата, както и с външни институции – Превантивно-информационен център по наркотични вещества – Ямбол, Регионална здравна инспекция – Ямбол, Българския червен кръст и културни институции. Проведени бяха обучения и интерактивни занятия за безопасно поведение в интернет и реална среда, инициативи за превенция на тормоза в училище и насилието над деца, дейности за превенция на зависимостите и рисковото поведение, здравно-образователни инициативи за здравословен начин на живот, кампании срещу тютюнопушенето и употребата на нови никотинови продукти, както и дейности за насърчаване на четенето, културното участие, националната идентичност и традиции. Организиран бяха спортни турнири, игри на открито, празнични и ваканционни

инициативи, участия в регионални и национални прояви и фестивали, както и дейности за гражданска активност и доброволчество. Реализираните дейности допринесоха за създаването на по-безопасна, подкрепяща и сигурна среда за децата и младежите на територията на община Болярово.

Летни занимания за учениците от община Болярово

През месеците юли и август 2025 г. съвместно с читалищата на територията на общината се осъществиха разнообразни дейности за пълноценно осмисляне на свободното време на децата през лятната ученическа ваканция: четене на книги от препоръчителния списък за учениците, рисунка на асфалт, беседи на тема „Лична хигиена“ и „Правила за движение по улиците“, почистване и освежаване на зелените площи и боядисване на оградите, излети, кулинарен полуден, спортни активности на открито – народна топка, футбол, федербал, тенис на маса и др.

5. Достъп до информация и услуги.

Въпреки масовото навлизане на информационните технологии в бита и в работата, достъпът до информация и дигитални услуги за част от младите хора в община Болярово все още е ограничен. В град Болярово и в някои от по-големите населени места са обособени пространства със свободен достъп до интернет и компютърна техника, които се използват активно, предимно от млади хора. В същото време в отделни населени места поради особености на релефа и инфраструктурни ограничения липсва устойчиво интернет покритие, което създава предпоставки за социална и информационна изолация на част от младежите.

Училищата на територията на общината са оборудвани с компютърни кабинети и учениците се обучават по информационни технологии. Наред с ограничения физически достъп до интернет, младите хора се сблъскват и с рискове в онлайн средата, свързани с дезинформация, манипулативно съдържание и фишинг атаки, включително опити за измами и злоупотреба с лични и финансови данни.

През 2025 г. бяха предприети конкретни действия за подобряване на достъпа до информация и дигитални услуги в малките населени места. Народните читалища в селата Стефан Караджово и Мамарчево кандидатстваха и бяха одобрени за финансиране по проекти за изграждане на дигитални клубове, насочени към повишаване на дигиталната грамотност и осигуряване на съвременна информационна среда за млади хора и жители на съответните населени места. Реализацията на тези проекти създава условия за по-добър достъп до интернет, обучение по дигитални умения и по-активно включване на младежите в образователни, културни и обществени инициативи.

Въпреки предприетите мерки, публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не достигат в пълна степен до всички нуждаещи се, особено до младежите от уязвими групи и живеещите в отдалечени населени места, което налага продължаване и надграждане на усилията в тази посока.

ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО ЗА 2026 ГОДИНА

I. Анализ на предизвикателствата пред младежите в община Болярово:

Община Болярово е разположена в югоизточната част на Ямболска област като южната ѝ граница съвпада с националната граница на Република България с Република Турция. Общината попада в обхвата на селските райони, най-развит сектор на местната икономика е селското стопанство. Развиват се още търговия, преработка на селскостопански суровини и местна промишленост. Потенциал за развитие на различни видове туризъм се съдържа в природните и културно - исторически ресурси на територията на община Болярово.

1.1. Демографска перспектива

Прогнозите на НСИ сочат, че броят на младите хора в България намалява, като особено изразено е намалението на възрастовите групи 15-19 и 20-24 години. Тази тенденция е валидна и за община Болярово.

На територията на общината има 1 град и 19 села. Според последните статистически данни към декември 2025 г. по постоянен адрес е 1443, а по настоящ адрес – 1502 души.

Съотношението градско - селско население, е в полза на селското население. Селището с най-голям брой жители в общината е град Болярово.

1.2. Образователна характеристика.

В община Болярово функционират - две училища- СУ “Д-р Петър Берон” в гр. Болярово и ОУ “Стефан Караджа” в с. Стефан Караджово, една детска градина в град Болярово с филиали в селата Ст. Караджово и Воден. Преобладаваща част от децата са от ромски произход.

В списъка със защитени и средишни детски градини и училища, попадат:

СУ „Д-р Петър Берон”, гр. Болярово- защитено и средишно

ОУ „Стефан Караджа”, с. Стефан Караджово – защитено и средишно

ДГ „Здравец”, гр. Болярово – защитена и средишна

ДГ „Здравец” и филиали, с. Стефан Караджово- защитена и средишна

Голяма част от младежите, след приключване на формалното си обучение в училище, не се възползват от възможностите на неформалното образование, което ги прави неконкурентоспособни на пазара на труда. Все още липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Голяма част от работещите млади хора са демотивирани от заплащането и условията на труд. Те са ресурс и на сивата икономика и са принудени да приемат временна или неквалифицирана работа, дори и да притежават образователен ценз, тъй като специалностите им не са конкурентни към момента. Макар, че информационните технологии навлизат сериозно в бита и в работата ни, достъпът до информация на младите хора е различен. Нерядко причината за това се крие в незнанието как да се търси полезна информация, често интернет услугите се ползват с развлекателна цел.

Тревожен е фактът, че резултатите от външните оценявания на отделните степени на завършено образование на учениците от учебните заведения на територията на общината са ниски и незадоволителни.

И в община Болярово интересът на младите хора към четенето на книги се срива. Непрекъснато намалява броя на регистрираните млади хора в библиотеките.

1.3. Младежка заетост.

Голяма част от младежите, регистрирани в ДБТ са без или с ниско образование, което е предпоставка за трудната им реализация на пазара на труда.

Безработицата в района е динамична. През летния период има увеличено търсене и наемане на работа на лица за извършване на определени дейности в областта на селското стопанство, строителството, търговията, туризма и др. Това е в резултат на изразеното действие на сезонните фактори върху търсенето на работна сила на пазара на труда.

Значителна част от младите хора трудно намират работа поради липса на професионална подготовка. Младите са в неблагоприятна ситуация и заради невъзможността да натрупат трудов стаж.

От данните по-горе може да се направят следните изводи за безработицата сред младите хора в община Болярово.

1. Официалната безработица е два пъти по-ниска, сравнена с данните от преброяването на населението. Това означава, че всеки втори безработен не разчита, че държавата ще му помогне да започне работа. Дори прилаганите към момента схеми за осигуряване на временна заетост не мотивират младите хора да се регистрират в Бюрата по труда.

2. Младежката безработица, както по официални данни, така и по резултатите от преброяването, е значително по-висока от средната за общината, което подчертава значимостта на този проблем. Последиците от него се изразяват в повишен риск от бедност сред младите хора, липса на устойчиви доходи, неизградени трудови навици и затруднения при осигуряването на грижи за вече създадени семейства.

3. Необходими са комплексни мерки, за да бъдат привлечени младите хора към по-висока степен на образование, оттам и да им се осигури по-високо платена заетост. Тенденция е в семействата на хора с по-ниска степен на образование, децата да отпадат по-рано от обучение.

4. Осигуряването на заетост на младежите в райони със сериозни ограничения като община Болярово задължително изисква провеждане на национална политика за подкрепа на изостаналите гранични райони. Възприетият в момента модел на концентриране на ресурси в най-развитите райони в държавата през следващия планов период със сигурност ще задълбочи отчетените негативни тенденции.

5. Необходимо е осигуряване на заетост за младите хора с много по-дълъг период от една година.

6. Достъп до информация и услуги.

Съществува потребност от обучение за безопасна работа в интернет среда

1.5. Гражданска активност.

На територията на община Болярово младите хора проявяват интерес към спортните клубове и фен клубовете на професионалните отбори. Те предпочитат да се изявяват в неформални среди -събирания с приятели, спортни мероприятия, форуми и социални мрежи.

Необходимо е повече от младите хора да бъдат подкрепени и „подтикнати”, за да участват в своя организация, чрез която да изразяват мненията си по важни местни проблеми и в същото време да бъдат обединени, стимулирани към инициативи и лидерство.

1.6. Младежко доброволчество.

На територията на община Болярово основен двигател за доброволчески инициативи и акции е Българският червен кръст чрез младежката си организация.

В община Болярово са валидни изведените констатации в Националната стратегия за младежта 2020 -2030, а именно: все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности сред младите хора, ценностите на доброволчеството не се познават широко от младите хора, неразвити са механизмите за публично подпомагане на младежкото доброволчество.

1.7. Достъп до здравни услуги и здравословен начин на живот.

Характеристиките на здравната система, изпълняват ролята на един от ключовите фактори за качеството на живот в съответната територия. В тази връзка, анализът на здравеопазването в община Болярово, следва да се извърши, както от гледна точка на достъпа на жителите до навременно осигурена болнична и извънболнична помощ, така и от гледна точка на качествените характеристики на предоставяните здравни услуги на територията на общината.

За всички жители на община Болярово, в това число и за младите хора, съществен проблем е достъпът до качествени здравни услуги. На територията на община Болярово не функционира Многопрофилна болница за активно лечение /МБАЛ/. Жителите на общината могат да получат болнична помощ в разположените в гр. Ямбол две многопрофилни болници - „Св. Пантелеймон”, град Ямбол и „Св. Йоан Рилски”, град Ямбол и една специализирана болница за активно лечение по кардиология, както и на територията на намиращата се в гр. Елхово - МБАЛ „Св. Иван Рилски”.

Най-близката болница в град Елхово изпитва сериозни кадрови и финансови проблеми, които се отразяват върху вида и броя на клиничните пътеки, по които могат да се обслужват пациентите. Допълнително, голяма част от младите хора на възраст над 18 години са с прекъснати здравноосигурителни права и със затруднен достъп до безплатни здравни услуги.

В рамките на гр. Болярово функционира медицински център за спешна помощ, разполагащ с два оборудвани санитарни автомобили за достъп до 20-те населени места в рамките на общината.

За неблагоприятната структурна организация на здравеопазването в общината свидетелства обстоятелството, че трима общопрактикуващи лекари обслужват жителите на община Болярово.

Системата на здравеопазването в община Болярово се отличава с неблагоприятни стойности по отношение на структурната и пространствена организация на обектите на здравната инфраструктура. Тези особености оказват негативно влияние както по отношение на навременния достъп на жителите до болнична и извънболнична медицинска помощ, така и върху качеството и удовлетвореността на населението от предоставяните здравни услуги.

От друга страна, неравномерната териториална организация на амбулаториите за извънболнична помощ в самата община са причина за ограничените възможности за достъп до навременна медицинска помощ на населението, живеещо в населените места, разположени на по- голяма отдалеченост от общинския център.

По отношение равнопоставения достъп на населението до обектите на здравната инфраструктура, следва да обърнем внимание на представителите на ромската етническа група. Нарастващият брой на тази група в общината, в комбинация с ниската здравна култура и лоши хигиенни навици, се свързва с необходимостта от предприемане на

конкретни мерки в сферата на здравеопазването, насочени към провеждане на информационни здравни кампании на територията на общината. Тяхна основна цел следва да бъде предоставяне на информация за превенция на заболявания сред представителите на ромската етническа група.

От 2015 година община Болярово разполага с един здравен медиатор. Здравният медиатор е мост между уязвимите малцинствени общности и здравните и социалните служби. Той се ползва с уважението и доверието и на хората от общността, и на институциите и притежава необходимите знания, умения и компетентност за да върши своята работа.

Основните цели на медиаторската програмата са:

- преодоляване на културните бариери в общуването между ромските общности и медицинския персонал по места;
- преодоляване на съществуващи дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите по места;
- оптимизиране на провеждането на профилактични програми сред ромското население;
- здравно образование на ромите и активна социална работа в общността;
- активна социална работа с уязвими групи.

Неблагоприятните тенденции, изведени в националната стратегия са валидни и за територията на община Болярово: нарастват потребностите от развитието на по-задълбочени знания в области като сексуално и репродуктивно здраве, предпазване от полово предавани болести, превенция на вредните поведенчески рискови фактори, висок дял на пушачите и употребяващите алкохол.

1.8. Младите семейства.

Данните показват различни модели на семейно поведение сред младите хора в община Болярово. Сред ромските младежи, които по данни от преброяването представляват около 40 процента от младото население, се наблюдава тенденция към ранно съжителстване и ранно родителство. При младежите от български етнос е налице тенденция към отлагане на създаването на семейство и сключването на брак. Същевременно се запазва устойчив дял на деца, родени извън брак, и на самотни майки.

1.9. Социално включване на младите хора.

Социалното включване представлява процес на създаване на условия за пълноценно участие на хората в риск от бедност и социално изключване в икономическия, социалния и културния живот, както и за осигуряване на адекватен стандарт на живот и благосъстояние. Чрез този процес се насърчава активното участие в обществените процеси и се подобрява достъпът до основните човешки права.

1.10. Младежката престъпност.

От 14-годишна възраст възниква възможност за реализиране на наказателна отговорност за извършени престъпления при условията на Наказателния кодекс. Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Статистическите данни през последните години показват тревожни тенденции на нарастване на броя на непълнолетните извършители на престъпления, както и на относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата популация и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътнотранспортни произшествия.

Успоредно с органите на полицията, в община Болярово функционира и Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, чийто основен приоритет е установяването на причините за извършването на противообществени прояви и прилагането на мерки за тяхната превенция и ограничаване. Кризата в основните социални ценности, както и негативните икономически фактори, оказват неблагоприятно влияние върху психиката и поведението на децата и младежите.

Значителна част от учениците в общината са от ромски произход, което създава риск от отпадане от образователната система. В тази връзка МКБППМН провежда регулярни срещи с деца, родители и педагогически специалисти с цел превенция на отпадането на застрашените ученици. През годината се организират беседи и лектории по различни теми за ограничаване на девиантното поведение сред подрастващите.

Местната комисия активно работи за противодействие на агресията сред децата и младежите в училище и извън него. За тази цел съвместно с община Болярово се организират спортни мероприятия, включително турнири по футбол, щафетно бягане и други, както и конкурси за текстове и рисунки по различни поводи.

1.11. Управление на младежките политики.

Необходимо е по- активно включване на всички нива на властта – местно, регионално и национално във формирането и реализирането на политики в подкрепа на младите хора, които да са съобразени със специфичните потребности на младежите от малките населени места и различните етнически групи.

II. Приоритети и специфични цели за провеждане на общинска политика за младежта и мерки за постигането им.

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Настоящият план има за цел да създаде условия за подпомагане на младите хора в община Болярово в тяхното съхранение и развитие като личности и като граждани.

ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ:

Приоритет I. Подобряване на достъпа до качествено образование на младите хора в община Болярово.

Специфична цел: 1.1. Подобряване на материално - техническата база на училищата в община Болярово;

Дейности:

1.1.2. Субсидиране на извозването на ученици от населените места до СУ ”Д-р П. Берон” – гр. Болярово и ОУ „Стефан Караджа”- с. Стефан Караджово

Специфична цел: 1.2. Стимулиране на неформалното образование;

Дейности:

1.2.1. Провеждане на състезания и турнири;

1.2.2. Провеждане на дни на толерантността;

1.2.3. Организиране на разнообразни конкурси

1.2.4. Създаване и прилагане на система от стимули за изявените ученици в учебната дейност, спорта, доброволчески инициативи.

1.2.5. Провеждане на дни на местното самоуправление и на отворените врати сред младите хора.

Приоритет II. Прилагане на мерки за насърчаване на младежката заетост.

Специфична цел:

2.1. Създаване на условия за повишаване на младежката заетост на територията на община Болярово.

Дейности:

2.1.1. Участие на общинската администрация като работодател в програмите за временна заетост, насърчаващи заетостта сред младежите;

2.1.2. Осигуряване на условия за ученически и студентски стажове в общинската администрация;

2.1.3. Личностно и професионално развитие на младите хора в малките населени места в направление:

- осигуряване и ефективен достъп до информационни средства;

- създаване на възможности за електронно приобщаване на младите хора от малките населени места в социалните мрежи;

- насърчаване за участие на младите хора в местното самоуправление.

Приоритет III. Насърчаване на здравословния начин на живот.

Специфична цел:

3.1. Организиране на спортни дейности и мероприятия.

Дейности:

3.1.1. Реконструкция, ремонт и поддържане на базите за спорт.

3.1.2. Спортни състезания и игри по повод 17 май – международен ден на спорта

3.1.3. Отбелязване на Деня на Европа- спортни игри

Специфична цел: 3.2. Повишаване на здравната култура на младите хора.

Дейности:

3.2.1. Отбелязване на Ден в памет на жертвите на СПИН.

3.2.2. Кампания по повод Световен ден за борба с тютюнопушенето.

3.2.3. Провеждане на информационни кампании за повишаване на половата култура на младите хора.

3.2.4 Отбелязване на Международен ден за борба с тормоза в училище

3.2.5 Беседи на теми рисково поведение и др.

Приоритет IV. Подкрепа за повишаване на гражданската активност, развитие на доброволчеството и превенция на престъпността сред младите хора.

Специфична цел 4.1. - Създаване на условия за повишаване на гражданската активност на младите хора.

Дейности:

4.1.1. Подкрепа и създаване на действаща младежка неправителствена организация;

4.1.2. Отбелязване на международен ден на правата на човека

4.1.3. Организиране на дискуссионен форум "За различността. Против дискриминацията"

4.1.4. Включване на младите хора в мрежата от Младежко информационни консултантски центрове

4.1.5. Развитие на межкултурния диалог между младите хора от община Болярово и между други съседни общини

Специфична цел 4.2. Развитие на младежкото доброволчество;

Дейности:

4.2.1. Благотворителни дни.

4.2.2. Коледна благотворителна акция

4.2.3. Отбелязване на международен ден на земята – засаждане на дръвчета.

4.2.4.Отбелязване на празника „Баба Марта”- изработване на мартеници с благотворителна цел

Специфична цел 4.3. Развитие на превенция на престъпността сред младите хора.

Дейности:

4.3.1.Повишаване на капацитета и квалификацията на служителите на всички нива, реализиращи превантивна политика и промоция на здраве.

4.3.2.Разпространение на информационни материали за родители по проблемите на наркозависимостта.

4.3.3.Периодичен контрол в търговски обекти, питейни и увеселителни заведения по отношение на спазване разпоредбите за малолетни и непълнолетни. Задължително уведомяване на общинските власти.

4.3.4.Периодично информиране на обществеността за състоянието и тенденциите на престъпността и противообществените прояви на младежите в общината.

4.3.5.Повишаване информираността на децата и техните семейства чрез организиране на различни форми (беседи, лектории, кампании) за предотвратяване на всички форми на насилие и злоупотреба.

III. Организация и координация на дейностите за постигане на целите.

Разработването на настоящия план и неговото изпълнение е от значение и за органите на местното самоуправление и за всички граждани на общината. Необходима е постоянна, добре мотивирана и публична дейност за мобилизиране на цялата общност - органи на местната власт, училища, местния бизнес, неправителствени организации, инициативни граждани, за осигуряването на необходимите ресурси и условия за изпълнението на дейностите от плана.

Общите усилия на местната власт ще се реализират на всяко равнище в партньорство с местните училища, местния бизнес и неправителствения сектор.

Местната власт ще е водеща при изпълнението на целите и дейностите, свързани с осигуряване на възможности за заетост и поддържане и подобряване на инфраструктурата, ползвана от младежите в общината – учебни заведения, места за спорт и отдих.

Дейностите, насочени към информационни кампании, подкрепа за създаване на неправителствена организация, неформално образование ще бъдат организирани от местните учебни заведения, с подкрепата на МКБППМН.

IV. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на общинския план за младежта.

Изпълнението на плана всяка година се отчита пред областния управител.

Наблюдението, оценката и актуализацията на плана за младежите е постоянен процес за координиране и контролиране на цялостната работа по неговото изпълнение. Мониторингът позволява и налага необходимостта от постоянно и целенасочено набиране, систематизиране, анализ и оценка на информацията, която формира базата за обосноваването и вземането на ефективни решения. Наблюдението на процеса на изпълнение на плана за младежта е постоянна, непрекъсната организирана дейност, докато оценката, както и актуализацията са периодични /разпределени на времеви интервали, периоди/ дейности. Целият процес на наблюдение на изпълнението на плана и оценката ще се осъществява от екип, включващ специалистът, отговорен за младежки дейности, отдел „Образование, социални дейности, култура, здравеопазване, вероизповедания, спорт и младежки дейности” и секретаря на МКБППМН. Задълженията на експертната група през годината са следните:

- Набира, систематизира, анализира и оценява информацията и годишно обосновава оценка по изпълнението на плана;
- Подробно анализира резултатите от изпълнението на дейностите, предвидени в плана;
- Подготвя отчет за изпълнението на плана в края на всяка календарна година, който кмета предоставя на областния управител на област Ямбол;
- Прави обосновани предложения за актуализация на плана.

V. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.

След приемането на плана за младежта, той ще се разпространи сред учебните заведения в общината както и на официалната страница на община Болярово.

Отчетите за годишното изпълнение на плана ще се предоставят на областния управител и също ще бъдат публикувани на официалната страница на община Болярово.